Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (fjärde avdelningen)

den 16 september 2013*

”Konkurrens — Konkurrensbegränsande samverkan — Den belgiska, den tyska, den franska, den italienska, den nederländska och den österrikiska marknaden för badrumsutrustning — Beslut i vilket en överträdelse av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet konstateras — Samordning av prishöjningar och utbyte av känslig affärsinformation — Begreppet överträdelse — En enda överträdelse — Relevant marknad — 2006 års riktlinjer för beräkning av böter — Allvar — Koefficienter”

I mål T-396/10,

Zucchetti Rubinetteria SpA, Gozzano (Italien), företrätt av advokaterna M. Condinanzi, P. Ziotti och N. Vasile,

sökande,

mot

Europeiska kommissionen, företrädd av F. Castillo de la Torre, A. Antoniadis och L. Malferrari, samtliga i egenskap av ombud, inledningsvis biträdda av advokaterna F. Ruggeri Laderchi och A. De Matteis, därefter av F. Ruggeri Laderchi,

svarande,

angående en talan om i första hand ogiltigförklaring av kommissionens beslut K(2010) 4185 slutlig av den 23 juni 2010 om ett förfarande enligt artikel 101 i FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/390.92 – Badrumsutrustning), i den del det avser sökanden, och i andra hand upphävande eller nedsättning av de böter som sökanden ålagts,

meddelar

TRIBUNALEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av ordföranden I. Pelikánová samt domarna K. Jürimäe (referent) och M. van der Woude,

justitiesekreterare: förste handläggaren J. Palacio González,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 12 juni 2012,

följande

* Rättegångsspråk: italienska.

Dom

Bakgrund till tvisten

1 Genom beslut K(2010) 4185 slutlig av den 23 juni 2010 om ett förfarande enligt artikel 101 i FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/39.092 – Badrumsutrustning) (nedan kallat det angripna beslutet) konstaterade Europeiska kommissionen att det skett en överträdelse av artikel 101 FEUF och artikel 53 i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) rörande badrumsutrustning. Enligt kommissionen hade 17 företag deltagit i överträdelsen, under olika perioder från den 16 oktober 1992 till den 9 november 2004, vilken bestått i ett antal konkurrensbegränsande överenskommelser eller samordnade förfaranden i Belgien, Tyskland, Frankrike, Italien, Nederländerna och Österrike (skälen 2 och 3 samt artikel 1 i det angripna beslutet).

2 Mer specifikt angav kommissionen i det angripna beslutet att den konstaterade överträdelsen bestod i för det första samordning mellan dessa badrumsutrustningstillverkare av årliga prishöjningar och andra aspekter av prissättningen, vid regelbundna möten inom nationella branschorganisationer, för det andra fastställande eller samordning av priser med anledning av särskilda händelser, såsom höjda råvarukostnader, införandet av euron och införandet av vägtullar, och för det tredje utlämnande och utbyte av känslig affärsinformation. Kommissionen konstaterade vidare att fastställandet av priser på området badrumsutrustning följde en årscykel. Tillverkarna fastställde sina prislistor, som sedan i allmänhet gällde i ett år och låg till grund för avtalen med grossisterna (skälen 152–163 i det angripna beslutet).

3 De produkter som det angripna beslutet avser är badrumsutrustning, tillhörande endera av följande tre produktgrupper: kranar, duschväggar med tillbehör samt sanitetsporslin (nedan kallade de tre produktgrupperna) (skälen 5 och 6 i det angripna beslutet).

4 Sökanden, Zucchetti Rubinetteria SpA, är ett italienskt företag som, vad gäller de tre produktgrupperna, enbart tillverkar och saluför kranar.

5 I det angripna beslutet fann kommissionen att de förfaranden som beskrivs i punkt 2 ovan ingick i en samlad plan som syftade till att begränsa konkurrensen mellan de företag som det angripna beslutet var riktat till och att de utgjorde en enda, fortlöpande överträdelse, som omfattade de tre produktgrupper som anges i punkt 3 ovan och geografiskt sträckte sig över Belgien, Tyskland, Frankrike, Italien, Nederländerna och Österrike (skälen 778 och 793 i det angripna beslutet) (nedan kallad överträdelsen). Kommissionen betonade bland annat att dessa förfaranden hade följt en återkommande modell som visat sig vara densamma i de sex medlemsstater som omfattades av kommissionens undersökning (skälen 778 och 793 i det angripna beslutet). Kommissionen påpekade vidare att det fanns nationella branschorganisationer för alla de tre produktgrupperna, vilka den kallade ”samordningsorgan”, nationella branschorganisationer med medlemmar vars verksamhet rörde minst två av de tre produktgrupperna, vilka den kallade ”sammanslutningar för flera produktgrupper”, och specialiserade organisationer med medlemmar vars verksamhet rörde en av de tre produktgrupperna (skälen 796 och 798 i det angripna beslutet). Slutligen konstaterade kommissionen att det fanns en central grupp företag som deltagit i samarbetet i olika medlemsstater och som del av samordningsorgan och sammanslutningar för flera produktgrupper (skälen 796 och 797 i det angripna beslutet).

6 Av vad som framgår om den konkurrensbegränsande samverkan som ägde rum i synnerhet i Italien, tycks denna ha genomförts i två informella grupper. För det första hade vissa företag, däribland sökanden, möten hos Euroitalia två till tre gånger per år mellan juli 1992 och oktober 2004. I den gruppen, som bildades när de tyska tillverkarna hade tagit sig in på den italienska marknaden, utbyttes information inte bara om kranar utan även om sanitetsporslin. För det andra ägde möten rum inom den så kallade Michelangelo-gruppen (uppkallad efter det hotell där mötena hölls), där sökanden också

deltog, från slutet av år 1995 eller början av år 1996 till den 25 juli 2003. Vid de mötena rörde diskussionerna ett brett spektrum av badrumsutrustning, särskilt kranar och sanitetsporslin (skälen 97–100 i det angripna beslutet).

7 Vad beträffar sökandens deltagande i Euroitalia- och Michelangelo-mötena, konstaterade kommissionen för det första att sökandebolaget medgett att det haft olämpliga diskussioner med konkurrenterna, även om bolaget bestritt att dessa diskussioner rättsligt ska kvalificeras som konkurrensbegränsande samverkan, och för det andra att oavsett om sökandebolaget tillämpat prishöjningarna eller inte, tog det aktiv del i organiseringen av mötena och diskussionerna där, vilket styrks av den skriftliga bevisning kommissionen förfogar över (se skälen 470–474 i det angripna beslutet).

8 Vad gäller fastställandet av huruvida de berörda företagen deltagit i den konstaterade överträdelsen, fann kommissionen att det inte var styrkt att sökanden och de övriga italienska företag som deltog i Euroitalia- och Michelangelo-mötena var medvetna om någon samlad plan (skälen 851–879 i det angripna beslutet).

9 Kommissionen grundade sin beräkning av böterna i det angripna beslutet på riktlinjerna för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 23.2 a i förordning nr 1/2003 (EUT C 210, 2006, s. 2) (nedan kallade 2006 års riktlinjer) (skälen 1174–1399 i det angripna beslutet).

10 I artikel 1.5.18 i det angripna beslutet fann kommissionen att sökanden hade deltagit i en överträdelse mellan den 16 oktober 1992 och den 9 november 2004 angående badrumsutrustning i Italien.

11 I artikel 2.17 i det angripna beslutet ålade kommissionen sökanden böter med 3 996 000 euro.

Förfarandet och parternas yrkanden

12 Sökanden har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 8 september 2010.

13 På grundval av referentens rapport beslutade tribunalen (fjärde avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet.

14 Parterna utvecklade sin talan och svarade på tribunalens muntliga frågor vid förhandlingen den 12 juni 2012.

15 Sökanden har yrkat att tribunalen ska

— i första hand ogiltigförklara det angripna beslutet i den del det avser sökanden, eller

— i andra hand upphäva eller väsentligt sätta ned de böter som sökanden ålagts, samt

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

16 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska

— ogilla talan, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

17 Unionsdomstolarnas prövning av kommissionens beslut om sanktioner för överträdelser av konkurrensrätten grundar sig på en granskning av lagenligheten i enlighet med artikel 263 FEUF, vilken när prövning har begärts utförs med den obegränsade behörighet som domstolarna tillerkänts i artikel 31 i förordning nr 1/2003, i enlighet med artikel 261 FEUF (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 8 december 2011 i mål C-386/10 P, Chalkor mot kommissionen, REU 2011, s. I-13085, punkterna 53, 63 och 64). Den behörigheten ger domstolarna möjlighet att utöver själva lagenlighetsprövningen av sanktionen ersätta kommissionens bedömning med sin egen och därmed eventuellt upphäva de böter eller det vite som ålagts eller sätta ned eller höja beloppet (se domstolens dom av den 8 december 2011 i mål C-272/09 P, KME Germany m.fl. mot kommissionen, REU 2011, s. I-12789, punkt 103 och där angiven rättspraxis, och, för ett liknande resonemang, tribunalens dom av den 5 oktober 2011 i mål T-11/06, Romana Tabacchi mot kommissionen, REU 2011, s. II-6681, punkt 265).

18 Mot bakgrund av i föregående punkt nämnda rättspraxis, ska tribunalen först pröva sökandens förstahandsyrkanden om ogiltigförklaring av det angripna beslutet i den del det rör sökanden och därefter andrahandsyrkandena om att tribunalen med utövande av sin obegränsade behörighet ska upphäva eller sätta ned de böter som kommissionen ålagt sökanden.

Förstahandsyrkandet om delvis ogiltigförklaring av det angripna beslutet

19 Till stöd för sin talan har sökanden åberopat tre grunder. Den första grunden gäller fel som kommissionen påstås ha begått när den avgränsade den relevanta marknaden. Den andra grunden är att kommissionen felaktigt fann att förfarandena i fråga utgjorde en överträdelse av artikel 101 FEUF. Den tredje grunden avser fel och åsidosättanden från kommissionens sida vid beräkningen av böterna.

Den första grunden: Fel begångna av kommissionen vid fastställandet av den relevanta marknaden

20 Sökanden har hävdat att kommissionen åsidosatt artikel 101 FEUF, gjort uppenbart oriktiga bedömningar och underlåtit att uppfylla sin undersöknings- och motiveringsskyldighet, vad gäller avgränsningen av den relevanta marknaden i det angripna beslutet, särskilt i skäl 791. Sökandebolaget bekräftade vid förhandlingen, som svar på tribunalens frågor, att det härvidlag har två huvudsakliga invändningar.

21 Vad för det första gäller de tre produktgrupperna, har sökanden anfört att kommissionen inte tydligt avgränsade de relevanta marknaderna, trots att detta är en nödvändig förutsättning för att kunna kvalificera de faktiska omständigheterna i ärendet som en enda överträdelse. Kommissionen fann också felaktigt att de tre produktgrupperna ingick i en enda produktmarknad, trots att de varken var utbytbara på utbudssidan eller på efterfrågesidan och trots att det var fråga om produkter som skiljer sig åt såväl tekniskt som kommersiellt och estetiskt. Även om kranar och sanitetsporslin kan anses vara kompletterande produkter med en ekonomisk koppling, räcker inte detta för att slå fast att det förelåg en enda relevant marknad.

22 För det andra fastställde kommissionen i det angripna beslutet inte omfattningen av den relevanta geografiska marknaden såsom denna borde ha avgränsats enligt punkt 8 i kommissionens tillkännagivande om definitionen av relevant marknad i gemenskapens konkurrenslagstiftning (EGT C 372, 1997, s. 5). Sökanden har påpekat att kommissionen nöjde sig med att ange att den konstaterade överträdelsen rörde de sex medlemsstater som nämns i punkt 1 ovan.

23 Kommissionen har bestritt sökandens argument.

24 Vad för det första gäller sökandens invändning att kommissionen inte hade stöd för slutsatsen att det förelåg en enda överträdelse, eftersom de tre produktgrupperna inte ingick i en och samma produktmarknad, fann kommissionen inte alls att dessa tre produktgrupper, som den tydligt särskilde i skälen 5–12 i det angripna beslutet, ingick i en och samma produktmarknad. I skäl 791 i beslutet påpekade kommissionen att ”endast den omständigheten att de produkter som överträdelsen avser tillhör olika marknader räcker inte för att rubba slutsatsen att ett visst uppträdande utgör en enda överträdelse”.

25 Att kommissionen fann att det förelåg en enda överträdelse angående badrumsutrustning, med hänsyn till det ömsesidiga beroendet mellan de konkurrensbegränsande förfarandena avseende var och en av de tre produktgrupperna och förekomsten av en gemensam plan, såsom framgår bland annat av skäl 796 i det angripna beslutet, betyder inte att kommissionen av detta drog slutsatsen att de tre produktgrupperna ingick i en och samma marknad. En överträdelse av artikel 101.1 FEUF kan vara följden inte bara av isolerade överenskommelser eller samordnade förfaranden som ska medföra sanktioner som separata överträdelser utan även av en serie överenskommelser eller samordnade förfaranden som är sammanbundna på ett sådant sätt att de ska anses utgöra beståndsdelar av en enda överträdelse (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 7 januari 2004 i de förenade målen C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P och C-219/00 P, Aalborg Portland m.fl. mot kommissionen, REG 2004, s. I-123, punkt 258 och där angiven rättspraxis). För att fastställa att det föreligger en enda överträdelse ska kommissionen styrka att överenskommelserna eller de samordnade förfarandena, även om de rör skilda varor, tjänster eller territorier, ingår i en samlad plan som de berörda företagen medvetet sätter i verket för att nå ett samlat konkurrensbegränsande mål (se, för ett liknande resonemang, domen i de ovannämnda förenade målen Aalborg Portland m.fl. mot kommissionen, punkterna 258 och 260, och förstainstansrättens dom av den 8 juli 2008 i mål T-54/03, Lafarge mot kommissionen, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkt 482).

26 Kommissionen gjorde således inget fel när den konstaterade att de tre produktgrupperna varit föremål för en enda överträdelse, även om de tillhörde olika produktmarknader.

27 För det andra ska det påpekas att kommissionen inte hade någon skyldighet att i det angripna beslutet göra en precis avgränsning av de produktmarknader som de tre produktgrupperna tillhörde.

28 Som kommissionen påpekade i skäl 891 i det angripna beslutet, och som sökanden inte bestritt, framgår det av rättspraxis att vid tillämpningen av artikel 101.1 FEUF är det för att avgöra huruvida en överenskommelse kan påverka handeln mellan medlemsstaterna och har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen inom Europeiska unionen som kommissionen måste avgränsa den relevanta marknaden. Kommissionen är följaktligen skyldig att avgränsa marknaden i ett beslut enligt artikel 101.1 FEUF endast när det utan en sådan begränsning inte är möjligt att avgöra huruvida avtalet, beslutet av en företagssammanslutning eller det samordnade förfarandet i fråga kan påverka handeln mellan medlemsstater och har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen inom den gemensamma marknaden (förstainstansrättens dom av den 25 oktober 2005 i mål T-38/02, Groupe Danone mot kommissionen, REG 2005, s. II-4407, punkt 99 och där angiven rättspraxis).

29 I detta fall räcker det att konstatera att sökanden inte framfört något argument eller någon bevisning för att, i motsats till vad kommissionen fann i det angripna beslutet, de samordnade förfarandena inom Euroitalia- och Michelangelo-grupperna avseende badrumsutrustning som salufördes i Italien inte kunde påverka handeln mellan medlemsstaterna och inte hade till syfte att hindra eller snedvrida konkurrensen på den inre marknaden.

30 Som kommissionen påpekade i skäl 892 i det angripna beslutet, påverkar konstaterandet att de tre produktgrupperna hör till olika produktmarknader i alla händelser inte de faktiska omständigheter som ledde kommissionen till slutsatsen, i skäl 796 i nämnda beslut, att dessa förfaranden borde anses utgöra del av en enda överträdelse med hänsyn till det ömsesidiga beroendet mellan dem och förekomsten av den samlade plan som sattes i verket.

31 Under dessa omständigheter ska sökandens argument att de tre produktgrupperna inte ingår i en och samma produktmarknad, eftersom de varken är utbytbara på utbudssidan eller på efterfrågesidan och skiljer sig åt såväl tekniskt som kommersiellt och estetiskt, underkännas då de saknar verkan.

32 Sökandens övriga två argument ändrar inte slutsatsen i punkten ovan.

33 Vad gäller sökandens första argument, om att bolaget endast deltog i den italienska delen av överträdelsen, betyder inte den omständigheten att kommissionen inte med giltig verkan kunde finna att det förelåg en enda överträdelse som andra företag, som det angripna beslutet var riktat till, hade deltagit i.

34 Vad gäller sökandens andra argument – att kommissionen i skäl 791 i det angripna beslutet felaktigt hänvisade till förstainstansrättens dom av den 15 juli 2005 i de förenade målen T-71/03, T-74/03, T-87/03 och T-91/03, Tokai Carbon m.fl. mot kommissionen (ej publicerad i rättsfallsamlingen), punkt 90 – vill tribunalen först påpeka att kommissionen uppgav följande i skäl 791 i beslutet:

”Slutligen har kommissionen rätt att grunda sin beskrivning av den relevanta marknaden i kartellärenden på de deltagande företagens uppträdande. Förstainstansrätten … har angett, i punkt 90 i sin dom i [de ovannämnda målen] Tokai Carbon [m.fl. mot kommissionen] att det inte är kommissionen som godtyckligt valt den relevanta marknaden, utan det är medlemmarna i den kartell där [det företag som är i fråga i detta mål] har deltagit som frivilligt koncentrerat sina konkurrensbegränsande åtgärder på produkterna [i fråga i detta mål]. Enbart den omständigheten att de produkterna som berörs av överträdelsen hört till olika marknader räcker inte för att ändra det faktum att ett visst uppträdande utgör en enda överträdelse.”

35 I skäl 889 i det angripna beslutet fann kommissionen följande, med hänvisning till domen i de ovan i punkt 34 nämnda förenade målen Tokai Carbon m.fl. mot kommissionen (se fotnot nr 1248 i det angripna beslutet):

”Det är väsentligen kartelldeltagarna som avgränsar kartellens räckvidd och huvudsakliga parametrar, genom att medvetet fokusera sitt konkurrensbegränsande uppträdande på produkterna och territorierna i fråga.”

36 Det framgår således av skälen 791 och 889 i det angripna beslutet att vid prövningen av huruvida de otillåtna förfarandena utgjorde flera överträdelser eller en enda (se avsnitt 5.2.3 i det angripna beslutet) fann kommissionen med rätta att det skulle bedömas, inte huruvida förfarandena i fråga avsåg produkter som tillhörde en enda marknad, utan huruvida företagen själva såg förfarandena som en del i en samlad plan som de medvetet satt i verket i ett samlat konkurrensbegränsande syfte.

37 Det finns således inte fog för sökandens argument att kommissionen felaktigt hänvisade till domen i de ovan i punkt 34 nämnda målen Tokai Carbon m.fl. mot kommissionen för att stödja sin slutsats att det förelåg en enda överträdelse.

38 Beträffande sökandens invändning att kommissionen inte avgränsat den relevanta geografiska marknaden, är kommissionen – såsom framgår av ovan i punkt 28 anförda rättspraxis – vid tillämpning av artikel 101.1 FEUF endast skyldig att avgränsa den relevanta marknaden för att bestämma huruvida förfarandena i fråga påverkar handeln mellan medlemsstaterna och har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen inom den inre marknaden.

39 I detta fall angav kommissionen i skäl 122 i det angripna beslutet att de otillåtna förfarandena i fråga rörde försäljning av tre produktgrupper i sex medlemsstater, nämligen Belgien, Tyskland, Frankrike, Italien, Nederländerna och Österrike.

40 I skäl 123 i beslutet anförde kommissionen sedan att ”försäljningsvolymen för tillverkarna av badrumsutrustning vittna[de] om den avsevärda betydelsen av handeln mellan medlemsstaterna i unionen … och mellan EES-länderna”.

41 I skäl 124 i beslutet påpekade kommissionen bland annat att ”den gränsöverskridande karaktären av dessa arrangemang [för samordning av [prishöjningar] även framg[ick] av att det f[a]nns kopplingar mellan de inblandade nationella organisationerna, bland annat att det fanns en liten kärna bestående av samma företag i alla dessa medlemsstater”.

42 I skälen 814–823 i det angripna beslutet prövade kommissionen dessutom de gränsöverskridande kopplingarna mellan de rättsstridiga arrangemangen i fråga. Den fann då bland annat, i skäl 814, att dessa kopplingar framgick av de diskussioner och informationsutbyten som ägt rum inom de nationella organisationerna.

43 Slutligen anförde kommissionen, i skälen 824–833 i det angripna beslutet, att det var ett betydande handelsutbyte mellan dessa sex medlemsstater.

44 Det framgår således av konstaterandena i punkterna 39–43 ovan att även om kommissionen fann att dessa otillåtna förfaranden hade satts i verket i sex medlemsstater i synnerhet, redovisade den även skälen för varför den ansåg att handeln och konkurrensen i unionen hade påverkats av de förfarandena. Kommissionen var således inte skyldig att mer detaljerat avgränsa den relevanta produktmarknad som kranar skulle föras till.

45 Talan kan således inte bifallas såvitt avser sökandens andra invändning.

46 Mot bakgrund av ovanstående konstaterar tribunalen att kommissionen inte, till skillnad mot vad sökanden hävdat, har åsidosatt artikel 101 FEUF, gjort någon uppenbart oriktig bedömning eller underlåtit att uppfylla sin undersökningsskyldighet och motiveringsskyldighet beträffande avgränsningen av den marknad på vilken de otillåtna förfarandena i fråga sattes i verket.

47 Talan kan därmed inte bifallas såvitt avser den första grunden.

Den andra grunden: Åsidosättande av gällande rätt vid kvalificeringen av diskussionerna inom Euroitalia- och Michelangelo-grupperna som konkurrensbegränsande samverkan

48 Sökanden har anfört att även om kommissionen med fog kunde klandra bolaget för att ha ”deltagit i olämpliga prisdiskussioner”, ledde de diskussionerna inte fram till någon överenskommelse om att fastställa priser eller samordna prishöjningar. Bolaget har gjort gällande att kommissionen har åsidosatt artikel 101 FEUF genom att kvalificera de faktiska omständigheterna som en överträdelse och att den på flera punkter bedömt de faktiska omständigheterna oriktigt, underlåtit att uppfylla sin motiveringsskyldighet enligt artikel 296 EFUF samt gjort sig skyldig till maktmissbruk.

49 Det framgår inte tydligt av sökandens inlagor vilka argument bolaget har åberopat till stöd för vart och ett de åsidosättanden som nämns i punkten ovan. Däremot framgår det otvetydigt att sökanden har anfört tre huvudsakliga invändningar till stöd för sin andra grund. Den andra grunden ska prövas mot bakgrund av de invändningarna.

50 Sökanden har anfört att kommissionen i det angripna beslutet gjorde rätt när den konstaterade att bolaget inte deltagit i en enda, komplex och fortlöpande överträdelse, men att den däremot gjorde fel som fann att bolaget deltagit i en klart allvarligare överträdelse än att bara delta i ett utbyte av känslig information om marknaden för kranar. Sökanden har hävdat att till skillnad från de konkurrensbegränsande förfaranden som dels rörde de andra två produktgrupperna förutom kranar, dels skedde i andra medlemsstater än Italien, ledde de prisdiskussioner som sökanden deltog i inte till att några priser samordnades eller fastställdes. Det föreligger således inte samstämmiga, tillräckliga indicier som utvisar att deltagarna i dessa möten handlade parallellt, utan varje företag agerade självständigt, vilket också medgetts av det företag som fått sina böter nedsatta med stöd av kommissionens meddelande om immunitet mot böter och nedsättning av böter i kartellärenden (EGT C 45, 2002, s. 3) (nedan kallat 2002 års meddelande om samarbete).

51 Kommissionen har bestritt dessa argument.

52 Såsom kommissionen har påpekat, har sökandebolaget visserligen bestritt att det ”samordnat” eller ”fastställt” prishöjningar tillsammans med konkurrenterna men har i sina inlagor också uttryckligen medgett att det deltagit i ”olämpliga prisdiskussioner”.

53 Enligt rättspraxis räcker det för att avtal i den mening som avses i artikel 101.1 EG ska föreligga att de berörda företagen har gett uttryck för en gemensam önskan att agera på ett visst sätt på marknaden (förstainstansrättens dom av den 17 december 1991 i mål T-7/89, Hercules Chemicals mot kommissionen, REG 1991, s. II-1711, punkt 256, svensk specialutgåva, volym 11, s. II-83, och av den 20 mars 2002 i mål T-9/99, HFB Holding m.fl. mot kommissionen, REG 2002, s. II-1487, punkt 199).

54 Ett avtal, i den mening som avses i artikel 101.1 EG, kan anses ha ingåtts om det framgår att de berörda parterna har samstämmiga önskemål vad gäller principen att begränsa konkurrensen, även om konkurrensbegränsningens former fortfarande är föremål för förhandlingar (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 53 nämnda målet HFB Holding m.fl. mot kommissionen, punkterna 151-157 och 206).

55 Begreppet ”samordnat förfarande” avser en form av samordning mellan företag som, utan att det har lett fram till att ett egentligt avtal har ingåtts, medvetet ersätter den fria konkurrensens risker med ett praktiskt inbördes samarbete (domstolens dom av den 8 juli 1999 i mål C-49/92 P, kommissionen mot Anic Partecipazioni, REG 1999, s. I-4125, punkt 115, och i mål C-199/92 P, Hüls mot kommissionen, REG 1999, s. I-4287, punkt 158).

56 Artikel 101.1 EG utgör härvid hinder mot att det förekommer direkta eller indirekta kontakter mellan ekonomiska aktörer som är ägnade antingen att påverka en faktisk eller potentiell konkurrents beteende på marknaden eller att för en sådan konkurrent avslöja det beteende som den berörda ekonomiska aktören har beslutat eller överväger att själv tillämpa på marknaden, när dessa kontakter har till syfte eller resultat att begränsa konkurrensen (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 55 nämnda målet kommissionen mot Anic Partecipazioni, punkterna 116 och 117).

57 Informationsutbyte mellan konkurrenter kan strida mot unionens konkurrensregler när detta utbyte mildrar eller undanröjer graden av osäkerhet om den relevanta marknadens funktion och följaktligen begränsar konkurrensen mellan företagen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 2 oktober 2003 i mål C-194/99 P, Thyssen Stahl mot kommissionen, REG 2003, s. I-10821, punkt 81).

58 Spridningen av känsliga uppgifter undanröjer osäkerheten angående en konkurrents framtida handlande och påverkar därmed, direkt eller indirekt, informationsmottagarens strategier (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 23 november 2006 i mål C-238/05, Asnef-Equifax och Administración del Estado, REG 2006, s. I-11125, punkt 51 och där angiven rättspraxis). Varje

ekonomisk aktör ska självständigt definiera den politik som den avser att följa på den inre marknaden och de villkor som den avser att erbjuda sina kunder (domen i det ovan i punkt 57 nämnda målet Thyssen Stahl mot kommissionen, punkt 82 och där angiven rättspraxis).

59 Även om det är riktigt att detta krav på självständighet inte utesluter att aktörerna har rätt att rationellt anpassa sig till det konstaterade uppträdandet eller förutse sina konkurrenters uppträdande, hindrar det emellertid strikt att det förekommer direkt eller indirekt kontakt mellan sådana aktörer, vilken har till syfte eller resultat att utmynna i konkurrensvillkor som inte motsvarar de normala villkoren på marknaden i fråga med beaktande av de tillhandahållna produkternas eller tjänsternas beskaffenhet, hur betydelsefulla och hur många företagen var och nämnda marknads volym (se domen i det ovan i punkt 57 nämnda målet Thyssen Stahl mot kommissionen, punkt 83 och där angiven rättspraxis).

60 Det framgår således av punkterna 53–59 ovan att kommissionen hade fog för sin slutsats att de berörda företagen, däribland sökanden, hade samordnat sina framtida prishöjningar och att ett sådant samordningsförfarande utgjorde en överträdelse av artikel 101.1 FEUF, eftersom det kunde undanröja sökandens osäkerhet angående konkurrenternas framtida handlande och därmed, direkt eller indirekt, påverka deras affärspolitik.

61 Det ska i alla händelser påpekas att kommissionen i skäl 472 i det angripna beslutet fann att ”[det har föga betydelse huruvida sökanden] genomfört alla de prishöjningar som togs upp på mötena, eftersom bolaget uppenbart spelat en aktiv roll i organiseringen av mötena och aktivt deltagit i alla prisdiskussionerna vid dessa möten, och detta på ett systematiskt, kontinuerligt sätt under mycket lång tid (mer än tio år)”. Kommissionen anförde också, i skäl 467 i det angripna beslutet, att ”deltagarna ha[de] vidtagit konkreta åtgärder för att kontrollera prisutvecklingen, som framg[ick] av de diskussioner om priser som regelbundet först” vid mötena och att ”deltagarna ha[de] utvecklat nära relationer med en så hög grad av samarbete och ömsesidigt beroende att deras handlingsfrihet var begränsad”.

62 Sökanden har varken lagt fram några argument eller någon bevisning för att ifrågasätta kommissionens två bedömningar i skäl 467 i det angripna beslutet, vilka återges i punkten ovan. På grundval av de bedömningarna kunde kommissionen med fog dra den slutsatsen att diskussionerna om prishöjningar var förbjudna enligt artikel 101.1 FEUF, eftersom de kunde påverka respektive konkurrents uppträdande på marknaden.

63 Vidare är, i motsats till vad sökanden har gjort gällande, formuleringen ”samordning av prishöjningar” en lämplig beteckning för den överträdelse som sökanden deltagit i. Även om det skulle visa sig att diskussionerna om framtida prishöjningar inte ledde till att kartellmedlemmarna kom överens om vilka priser de skulle ta ut, gjorde dessa diskussioner det ändå möjligt att samordna prishöjningarna, eftersom de otillåtna utbytena i fråga var av systematisk karaktär.

64 Kommissionen gjorde således inte fel vid kvalificeringen av den överträdelse som sökanden deltagit i.

65 Mot bakgrund av konstaterandena ovan kan tribunalen inte godta sökandens argument om att kommissionen gjorde fel som fann att de otillåtna förfarandena avseende kranar på den italienska marknaden var lika allvarliga som de som begåtts beträffande de två andra produktgrupperna i andra medlemsstater eller om att diskussionerna i fråga enbart avsåg kranar och inte de andra två produktgrupperna. De argumenten saknar verkan. De påverkar inte kommissionens kvalificering av uppträdandet som en överträdelse av artikel 101.1 FEUF, eftersom sökanden deltagit i en samordning av framtida prishöjningar.

66 Talan kan således inte bifallas såvitt avser sökandens första invändning.

67 Sökanden har vidare hävdat att vid mötena med Euroitalia-gruppen från den 16 oktober 1992 och därefter vid mötena med Michelangelo-gruppen lämnade konkurrenterna, i samband med diskussionerna om marknadsutvecklingen, bara information om den prispolitik som de redan tidigare hade bestämt. Enligt sökanden skilde sig den prispolitik som antogs ofta från ett företag till ett annat och var ofta mycket vag. De prishöjningar som diskuterades rörde tidigare år, och storleken på dessa höjningar behandlades bara allmänt, utan att specifika siffror nämndes. Sökanden agerade i detta sammanhang alltid självständigt på marknaden, vad gäller såväl tidtabellen för som storleken på prishöjningarna. Vid förhandlingen angav sökanden också, som svar på tribunalens frågor, att bolaget ansåg att förfarandena i fråga varken hade undanröjt eller mildrat osäkerheten angående konkurrenternas handlande, eftersom dessa inte faktiskt hade omsatt informationsutbytet i handling.

68 Kommissionen har bestritt dessa argument.

69 I det angripna beslutet redogjorde kommissionen först, i skälen 398–408 i det angripna beslutet, för kartellens huvudsakliga mekanismer i Italien, inom Euroitalia- och Michelangelo-grupperna, rörande kranar. Den erinrade därefter, i skälen 409 och 410 i beslutet, om att otillåtna diskussioner hade inletts inom organisationen Federceramica någon gång mellan år 1990 och år 1992 men att den inte hade beaktat de mötena när de ålade bland annat sökanden sanktioner. Slutligen beskrev kommissionen, i skälen 411–462 i det angripna beslutet, de olika Euroitalia- och Michelangelo-mötena, där kommissionen anser att de berörda företagen, däribland sökanden, förde otillåtna diskussioner från den 16 oktober 1992 till den 9 november 2004. Eftersom sökanden endast bestritt kommissionens bedömningar vad gäller vissa av Euroitalia-mötena där otillåtna diskussioner fördes, är det bara beträffande de mötena som det ska prövas huruvida kommissionen gjorde en felaktig bedömning när den fann att sökanden hade deltagit i konkurrensbegränsande diskussioner.

70 Vad gäller Euroitalia-mötet den 16 oktober 1992 har sökanden gjort gällande att kommissionen misstolkade de faktiska omständigheterna. Det framgick enligt sökanden av protokollet från det mötet att de företag som deltagit där kommit överens om att till nästa möte ta med sig inte sina ”resultat” utan bara sina ”balansräkningar”. Informationen i de balansräkningarna var dock offentlig. Protokollet visar således inte att sökanden deltagit i några konkurrensbegränsade diskussioner.

71 För att i skäl 411 i det angripna beslutet nå slutsatsen att diskussionerna vid mötet den 16 oktober 1992 var otillåtna stödde sig kommissionen, som framgår av fotnot nr 506 i beslutet, på ett protokoll med bland annat följande innehåll:

”problem med prishöjning på 5–7 procent? I januari? … nästa möte ta med balansräkningar. Informera om prishöjningar i december eller januari”.

72 Om ovannämnda protokoll läses mot bakgrund av förklaringen som Grohe Beteiligungs GmbH (nedan kallat Grohe) lämnade i samband med sin begäran om nedsatta böter, som sökanden inte bestritt bevisvärdet av, framgår det otvetydigt att mötesdeltagarna, inklusive sökanden och Grohe, där beslutat att höja sina priser från följande december eller januari månad. Enligt Grohes begäran om nedsatta böter diskuterade deltagarna vid Euroitalia-mötena i september eller oktober varje år vilka individuella prishöjningar de såg framför sig för det kommande året (se skäl 402 i det angripna beslutet).

73 Vad vidare gäller sökandens argument att protokollet från mötet den 16 oktober 1992 inte räcker för att uttryckligen kunna fastställa vilka företag som hade beslutat att höja sina priser och exakt hur stora de prishöjningarna var, har det ingen betydelse för slutsatsen att protokollet, läst mot bakgrund av Grohes förklaring, styrker att mötesdeltagarna, däribland sökanden, åtminstone var överens om själva principen att för framtiden begränsa konkurrensen, även om de specifika inslagen i den tänkta begränsningen fortfarande var föremål för förhandling. Ett sådant uppträdande utgör en överträdelse av artikel 101.1 FEUF, enligt ovan i punkterna 54 och 55 angivna rättspraxis.

74 Kommissionen gjorde följaktligen inte en felaktig bedömning när den fann att sökanden hade deltagit i konkurrensbegränsande diskussioner vid Euroitalia-mötet den 16 oktober 1992.

75 Vad gäller Euroitalia-mötet den 15 mars 1993 har sökanden gjort gällande att de diskussioner som fördes där visar på de deltagande företagens självständiga affärsstrategier, eftersom prishöjningarna hade bestämts innan det mötet hölls och det var betydande skillnader i prishöjningar och planerade rabatter.

76 Sökanden har inte bestritt kommissionens påstående i skäl 412 i det angripna beslutet att de handskrivna anteckningarna från Hansgrohe AG:s verkställande direktör visar att företagen informerat varandra om sina respektive prishöjningar för år 1993 uttryckta i procenttal. Vidare kunde dessa prishöjningar, även om de – såsom de som Hansa Metallwerke AG planerade (se skäl 412 i beslutet) – visserligen hade genomförts en vecka före mötet den 15 mars 1993, inte annat än påverka hur de berörda företagen uppträdde beträffande den faktiska tillämpningen av deras framtida prishöjningar. Detta informationsutbyte bidrog till att ett klimat av förtroende och gruppdisciplin inom Euroitalia-gruppen vad gällde deltagarnas vilja att höja priserna.

77 Under dessa omständigheter gjorde kommissionen inte en felaktig bedömning i detta avseende.

78 Vad gäller Euroitalia-mötena den 21 oktober 1994, den 16 oktober 1995 och den 14 maj 1996, har sökanden gjort gällande att vart och ett av de mötena bekräftar att de berörda företagen inte samordnade sin prispolitik utan att denna förblev ”självständig och differentierad”. Som framgår av protokollen från mötena, vilka hänvisats till i skälen 416, 418 och 420 i det angripna beslutet och vars innehåll sökanden inte har bestritt, framgår det att diskussionerna i fråga även rörde prishöjningar som skulle genomföras i framtiden.

79 Vad gäller mötet den 21 oktober 1994, räcker det att konstatera att sökanden inte bestritt att – som kommissionen påpekade i skäl 416 i det angripna beslutet och som framgår av sökandens eget protokoll från det mötet – RAF Rubinetteria SpA hade uppgett sig avse att höja sina priser med 7 procent från den 1 januari 1995.

80 Vad vidare gäller mötet den 16 oktober 1995 framgår det, som kommissionen noterade i skäl 418 i det angripna beslutet, bland annat av protokollet från det möte som nämns i punkten ovan att Rubinetteria Cisal SpA uppgett sig vilja höja sina priser med 5–6 procent.

81 Vad slutligen gäller mötet den 14 maj 1996 kan det konstateras att även om parterna inte gett in något protokoll från det mötet, har sökanden emellertid inte bestritt att – som kommissionen påpekade i skäl 420 i det angripna beslutet – Hansa Metallwerke AG där uppgav att det skulle höja sina priser i september det året. I alla händelser framgår det av det möte som hölls två månader tidigare, den 12 mars 1996, och som skäl 419 i det angripna beslutet hänvisar till, att American Standard Inc. avsåg att höja sina priser med 5 procent från den 1 maj 1996. Detta bekräftar således att diskussionerna mellan Euroitalia-gruppens medlemmar under första halvåret 1996 även rörde framtida prishöjningar.

82 Kommissionen gjorde således inte en felaktig bedömning när den fann att det förts otillåtna diskussioner om framtida prishöjningar vid Euroitalia-mötena den 21 oktober 1994, den 16 oktober 1995 och den 14 maj 1996.

83 Vad beträffar Euroitalia-mötena den 31 januari och den 22 september 1997, den 26 januari och 16 oktober 1998, den 7 maj 1999 och den 31 januari och 28 oktober 2002, har sökanden påpekat att sökanden själv och andra deltagare vid de mötena ”meddelat sin avsikt att inte höja sina priser, fastän andra mötesdeltagare förklarat sig för sin del redan ha genomfört prishöjningar, även betydande sådana”.

84 Som kommissionen med rätta påpekat i sina inlagor, har den omständigheten att sökandebolaget informerade andra deltagare vid de i punkten ovan nämnda mötena om att det inte skulle höja priserna framgent ingen betydelse för slutsatsen att det förts otillåtna diskussioner om framtida prishöjningar vid dessa möten, vilka sökanden deltagit i (se skälen 412, 422, 425, 427, 431, 434, 448 och 451 i det angripna beslutet). Att sökanden beslutat att inte höja priser kan dessutom i alla händelser inte likställas med att sökanden frivilligt skulle ha tagit avstånd från kartellens otillåtna verksamhet. Redan genom att delta i mötena kunde bolaget dra nytta av den information som konkurrenterna utbytte.

85 Vad mer specifikt gäller mötet den 31 januari 1997 – beträffande vilket sökanden har gjort gällande att de prishöjningarna som planerades skilde sig extremt mycket åt, och vilket kommissionen hänvisade till i skäl 422 i det angripna beslutet – ska det påpekas att skillnader mellan de olika företagens prishöjningar saknar betydelse för slutsatsen att diskussionerna i fråga kunde påverka mötesdeltagarnas uppträdande på marknaden.

86 Vad slutligen gäller sökandens argument angående mötet den 26 januari 1998, att kommissionen inte i skäl 427 i det angripna beslutet visat att deltagarna kontrollerade genomförandet av de prishöjningar som beslutats tidigare, ska det konstateras att även om det argumentet var välgrundat, skulle det inte påverka slutsatsen att de diskussioner som fördes vid mötet var otillåtna, eftersom de rörde prishöjningar som skulle ske under år 1998, något som sökanden inte bestritt. I alla händelser informerade deltagarna i Euroitalia-mötena varandra om sina tidigare prishöjningar så att varje konkurrent direkt kunde kontrollera genomförandet av tidigare angivna prishöjningar, såsom framgår av vad som avhandlades i synnerhet vid mötena den 20 april 1993 (se skäl 413 i det angripna beslutet), den 22 mars 1994 (se skäl 415) och den 14 maj 1996 (se skäl 420), vilket sökanden inte bestritt.

87 Mot bakgrund av slutsatserna i punkterna 71–86 ovan, konstaterar tribunalen att talan inte kan bifallas avseende sökandens andra invändning, om att diskussionerna i Euroitalia- och Michelangelo-grupperna, där sökanden deltog, inte var av konkurrensbegränsande art.

88 Sökanden anser att kommissionen, i strid med de krav som ställs i rättspraxis, inte har bedömt i vilken utsträckning informationsutbytet mellan konkurrenterna i detta fall mildrat eller undanröjt graden av osäkerhet om den relevanta marknadens funktion. I detta fall visar den relevanta marknadens kännetecken att förfarandena i fråga inte riskerade att snedvrida konkurrensen på den marknaden. För det första är det bara på en marknad med ett begränsat antal aktörer som ett informationsutbyte kan snedvrida konkurrensen. Den sammanlagda marknadsandelen för de företag som deltog i Michelangelo- och Euroitalia-mötena är dock under 40 procent. Vidare fanns det inga hinder för inträde på den marknaden. Konkurrenstrycket och förhandlingsstyrkan på efterfrågesidan har också legat högt. Slutligen har utbudssidan, särskilt på området kranar, varit ytterst fragmenterad.

89 Enligt ovan i punkt 57 angivna rättspraxis strider utbyte av information mot konkurrensreglerna när detta mildrar eller undanröjer graden av osäkerhet om den relevanta marknadens funktion och följaktligen begränsar konkurrensen mellan företagen.

90 Domstolen har även slagit fast att bedömningen av huruvida ett system för informationsutbyte är förenligt med unionens konkurrensregler inte kan ske på ett abstrakt sätt. Bedömningen är avhängig av de ekonomiska villkoren på de relevanta marknaderna och systemets beskaffenhet, såsom bland annat dess syfte, villkoren för att komma åt och delta i utbytet samt vilken typ av information det rör sig om – den kan till exempel vara offentlig eller hemlig, sammanställd eller detaljerad, historisk eller aktuell – hur ofta den tillhandahålls och dess betydelse för fastställelsen av priser, volymer och villkor för tjänsten (domen i det ovan i punkt 58 nämnda målet Asnef-Equifax och Administración del Estado, punkt 54).

91 I detta fall framgår det otvetydigt av det angripna beslutet att de diskussioner som hade förts strider mot konkurrensreglerna. Att medlemmarna i Euroitalia- och Michelangelo-grupperna, vilka enligt vad sökanden uppgav vid förhandlingen svarade för 38 procent av marknaden för kranar i Italien, informerade varandra om framtida individuella prishöjningar kunde inte annat än ha till syfte, och till resultat, att minska konkurrenternas osäkerhet om hur marknaden skulle komma att fungera. Sökanden har inte heller lämnat någon förklaring till vilket annat syfte detta utbyte av hemliga uppgifter kunde tänkas ha.

92 Eftersom de konkurrerande företag som deltog i de otillåtna diskussionerna hade en betydande andel av marknaden för kranar i Italien, sammanlagt mellan 38 och 40 procent, minskade utbytet av information om genomförande av framtida prishöjningar ofrånkomligen den osäkerhet som borde ha existerat mellan dem och uppmuntrade dem därmed att höja sina priser med minimerad risk att förlora marknadsandelar.

93 Under dessa omständigheter var samordningen av prishöjningar i detta fall konkurrensbegränsande, med hänsyn till strukturen på den italienska marknaden för kranar.

94 Övriga argument som sökanden anfört påverkar inte slutsatsen i punkten ovan.

95 Sökandens argument att det framgår av rättspraxis att när utbudssidan är splittrad, kan spridning och utbyte av information mellan konkurrenter vara neutral eller rentav positiv för konkurrensen på marknaden (se, bland annat, domen i det ovan i punkt 58 nämnda målet Asnef-Equifax och Administración del Estado, punkt 58) saknar betydelse för slutsatsen i punkterna 90 och 91 ovan att informationsutbytet om framtida prishöjningar mellan konkurrerande företag med mellan 38 och 40 procents sammanlagd andel av marknaden för kranar hade till syfte, och ofrånkomligen till resultat, att påverka konkurrensen negativt. Detta argument saknar således verkan.

96 Sökanden har hävdat att frånvaron av hinder för inträde på den italienska marknaden för kranar samt konkurrenstrycket och förhandlingsstyrkan på efterfrågesidan (grossisterna) begränsat verkan av informationsutbytet rörande de prishöjningar som konkurrenterna planerade på denna marknad. Även om den italienska marknaden för kranar skulle uppvisa dessa särdrag, har sökanden emellertid inte lagt fram några bevis för att de särdragen i detta fall skulle ha förtagit verkan av de konkurrensbegränsande förfarandena i fråga. Sökanden kan således inte vinna framgång med detta argument.

97 Under dessa omständigheter kan sökandens talan inte bifallas avseende den tredje invändningen och därmed inte avseende någon av de tre invändningar som anförts inom ramen för den andra grunden.

98 Mot bakgrund av vad som anförts ovan och med hänsyn till de olika åsidosättanden som sökanden åberopat och som räknats upp i punkt 48 ovan, konstaterar tribunalen att det inte är styrkt att, för det första, kommissionen gjorde en oriktig bedömning av de faktiska omständigheterna när den fann dels att de diskussioner som hade förts vid de möten den hänvisade till inte var konkurrensbegränsande (se punkterna 67–87 ovan), dels att dessa kunde snedvrida konkurrensen (se punkterna 88–97 ovan), och, för det andra, att kommissionen åsidosatte artikel 101 FEUF när den kvalificerade de faktiska omständigheterna som konkurrensbegränsande (se punkterna 50–66 ovan). Det framgår vidare av dessa konstateranden dels att sökanden inte styrkt att kommissionen gjorde sig skyldig till maktmissbruk genom att slå fast att sökanden deltagit i en överträdelse av artikel 101 FEUF, dels att kommissionen inte åsidosatt sin motiveringsskyldighet, eftersom den – som framgår bland annat av de skäl i det angripna beslutet som anges i punkterna 61, 69, 71, 76, 79 och 84–86 ovan – i tillräcklig grad angett skälen för sin slutsats att sökanden hade deltagit i konkurrensbegränsande diskussioner i strid med artikel 101.1 FEUF.

99 Talan kan således inte bifallas såvitt avser den andra grunden.

Den tredje grunden: Fel och åsidosättanden av kommissionen vid beräkningen av böterna

100 Sökanden har gjort gällande att kommissionen gjorde sig skyldig till flera olika fel och åsidosättanden när den beräknade de böter som företaget ålades. Sökanden har därvid åberopat två huvudsakliga invändningar.

101 Sökanden har i första invändning anfört att kommissionen på flera punkter åsidosatt gällande rätt avseende tillämpningen av koefficienter på 15 procent enligt skälen 1220 och 1225 i det angripna beslutet. Enligt sökanden har kommissionen åsidosatt sin motiveringsskyldighet vad gäller fastställandet av dessa koefficienter. Den gjorde vidare en oriktig bedömning när den fastställde koefficienterna och åsidosatte principen att straff ska vara individuella och ansvar personligt samt proportionalitetsprincipen när den tillämpade koefficienterna på sökandebolaget trots att dess roll i överträdelsen varit mindre allvarlig än de andra företagens. Sökanden har även anfört att det angripna beslutet är motstridigt, eftersom kommissionen där fann att överträdelsen avsåg sex medlemsstater utan att göra någon åtskillnad mellan företagen. Den överträdelse som lagts sökanden till last avser dock enbart Italien. Slutligen har kommissionen åsidosatt likabehandlingsprincipen, eftersom den borde skilt mellan de företag som deltog i den samlade överträdelsen och dem som bara deltog i en del av överträdelsen, såsom sökanden. Kommissionen borde således inte ha tillämpat samma koefficient för alla de företag som ålades sanktioner i det angripna beslutet.

102 Tribunalen konstaterar att de åsidosättanden som sökanden åberopat och som redovisas i punkten ovan samtliga – men ur olika perspektiv – syftar till att bestrida den koefficient på 15 procent av sökandens omsättning avseende försäljningen av kranar i Italien som kommissionen tillämpat för att beräkna grundbeloppet för böterna enligt dels punkterna 21–23 i 2006 års riktlinjer, dels punkt 25 i dessa riktlinjer. Tribunalen vill därvid erinra om bestämmelserna i 2006 års riktlinjer om beräkning av grundbeloppet för böterna och om de skäl som kommissionen anförde till stöd för sitt val att tillämpa en koefficient på 15 procent och utifrån detta pröva huruvida kommissionen gjorde sig skyldig till de fel och åsidosättanden som sökanden hävdat.

103 Enligt punkterna 9-11 i 2006 års riktlinjer består den metod som kommissionen använder för att fastställa böterna av två steg. I det första steget fastställer kommissionen ett grundbelopp för varje företag eller företagssammanslutning. I det andra steget kan kommissionen höja eller sänka grundbeloppet, med hänsyn till försvårande eller förmildrande omständigheter som kännetecknar vart och ett av de berörda företagens deltagande.

104 Vad närmare bestämt gäller metodens första steg för fastställande av böterna fastställs enligt punkterna 21–23 i 2006 års riktlinjer den andel av försäljningsvärdet som återspeglar överträdelsens allvar (nedan kallad koefficienten för överträdelsens allvar) till en nivå mellan 0 och 30 procent beroende på ett antal faktorer, såsom överträdelsens art, alla de berörda parternas samlade marknadsandel, överträdelsens geografiska utsträckning och frågan huruvida överträdelsen har genomförts. Avtal om fastställande av priser, uppdelning av marknaden och produktionsbegränsningar hör på grund av deras art till de allvarligaste konkurrensbegränsningarna. Enligt punkt 25 i 2006 års riktlinjer ska kommissionen i avskräckande syfte höja grundbeloppet med ett belopp på mellan 15 och 25 procent av försäljningsvärdet (nedan kallat tilläggskoefficienten) med hänsyn till ovannämnda faktorer.

105 Vad vidare gäller fastställandet i det angripna beslutet av koefficienten för försäljningsvärdet för respektive företag, erinrar tribunalen om att skälen 1211–1214 i beslutet har följande lydelse:

> ”1211 Horisontella avtal om fastställande av priser räknas redan på grund av sin art till de allvarligaste konkurrensbegränsningarna. De företag som beslutet är riktat till har deltagit i en enda, komplex och fortlöpande överträdelse av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet, men det gemensamma målet att snedvrida konkurrensen på marknaden för badrumsutrustning (se avsnitt 5). De rättsstridiga arrangemangen omfattade minst sex medlemsstater, återverkade på

samtliga de produktgrupper som varit föremål för undersökningen och tillämpades till fördel endast för kartellmedlemmarna (tillverkarna) och till skada för deras kunder och i slutändan konsumenterna.

1212 Den sammanlagda marknadsandelen för de företag som deltog i överträdelsen varierar från medlemsstat till medlemsstat, men kan uppskattas till ungefär 54,3 procent för alla de produktgrupper och medlemsstater som omfattats av kommissionens undersökning. Den siffran tar inte hänsyn till marknadsandelar för de övriga mindre deltagare som beslutet inte riktar sig till.

1213 Kartellen omfattade minst sex medlemsstater: Tyskland, Österrike, Belgien, Frankrike, Italien och Nederländerna.

1214 Det är styrkt att överträdelsen över lag har genomförts … även det inte genomgående kan anses styrkt att detta alltid skett konsekvent.”

106 Vad gäller koefficienten för överträdelsens allvar, anförde kommissionen följande i skäl 1220 i det angripna beslutet, baserat på övervägandena i de skäl som citerats i punkten ovan:

”1220 Slutsatsen bli att med hänsyn till de faktorer som tagits upp i detta avsnitt, i synnerhet överträdelsens art, ska den andel av försäljningsvärdet för respektive företag som ska läggas till grund för att bestämma grundbeloppet för böterna fastställas till 15 procent.”

107 Vad gäller ”tilläggskoefficienten” uppgav kommissionen följande i skäl 1225 i det angripna beslutet:

”1225 Mot bakgrund av omständigheterna i ärendet och de [i skälen 1210–1220 i beslutet] anförda kriterierna, ska [tilläggskoefficienten] vara 15 procent.”

108 Det framgår således av skälen 1211–1214, 1220 och 1225 i det angripna beslutet att kommissionen motiverade tillämpningen av en koefficient för överträdelsens allvar och en tilläggskoefficient på 15 procent utifrån bedömningen av de företag som ålades sanktioner i beslutet hade deltagit i en enda överträdelse avseende badrumsutrustning, vilken omfattade tre produktgrupper i sex medlemsstater och att det ”horisontella avtal om fastställande av priser” som genomfördes i detta fall ska räknas till de allvarligaste konkurrensbegränsningarna redan på grund av sin art.

109 Som sökanden med fog har gjort gällande, fann emellertid kommissionen i skäl 879 i det angripna beslutet – vilket den bekräftat i sina inlagor – att sökanden i likhet med övriga fristående italienska tillverkare som ålades sanktioner genom beslutet skulle anses ha deltagit i den italienska delen av den samlade överträdelsen endast avseende kranar och sanitetsporslin men däremot inte avseende duschväggar, ”eftersom det inte är styrkt att de kände till hela räckvidden av den konkurrensbegränsande samverkan”. Detta fick kommissionen att i artikel 1.5.18 i det angripna beslutet ange bland annat att sökanden hade gjort sig skyldig till en överträdelse avseende badrumsutrustning i Italien.

110 Det är mot bakgrund av övervägandena i punkterna 105–109 ovan som tribunalen ska pröva de fem fel och åsidosättanden som sökanden åberopat och som anges i punkt 101 ovan.

111 Vad för det första gäller sökandens argument att kommissionen åsidosatt sin motiveringsskyldighet, erinrar tribunalen om att kommissionen enligt rättspraxis fullgör sin motiveringsskyldighet i samband med fastställandet av grundbeloppet för böterna när den i sitt beslut redogör för de omständigheter som legat till grund för dess bedömning av överträdelsens allvar. Den är emellertid inte skyldig att därvid ge en mer ingående redogörelse eller ange de sifferuppgifter som använts vid beräkningen av

böterna (se förstainstansrättens dom av den 29 april 2004 i de förenade målen T-236/01, T-239/01, T-244/01-T-246/01, T-251/01 och T-252/01, Tokai Carbon m.fl. mot kommissionen, REG 2004, s. II-1181, punkt 252 och där angiven rättspraxis).

112 I detta fall kan det konstateras, i motsats till vad sökanden har hävdat, att kommissionen faktiskt angav – i skälen 1211–1214, 1220 och 1225 i det angripna beslutet, som återgetts i punkterna 105–107 ovan – de skäl som fick den att i skälen 1220 och 1225 i beslutet fastställa koefficienten för överträdelsens allvar samt tilläggskoefficienten till 15 procent.

113 Under dessa omständigheter kan tribunalen inte godta sökandens argument att kommissionen åsidosatt sin motiveringsskyldighet.

114 För det andra, rörande den oriktiga bedömning av de faktiska omständigheterna som sökanden åberopat, konstaterar tribunalen att kommissionen gjorde fel när den fann att koefficienten för överträdelsens allvar och tilläggskoefficienten på 15 procent motiverades av att de företag som avsågs i det angripna beslutet hade deltagit i en enda överträdelse som omfattade tre produktgrupper och sex medlemsstater. Som kommissionen själv anförde i skäl 879 i beslutet, var sökanden inblandad i en överträdelse som rörde ”samordning av prishöjningar” i Italien, inte i de fem andra medlemsstater som nämns i punkt 1 ovan, och de otillåtna diskussionerna rörde kranar och sanitetsporslin, inte duschväggar. Sökanden har inte heller bestritt kommissionens bedömning att företaget deltagit i en överträdelse som rörde inte bara kranar utan även sanitetsporslin.

115 Det följer därmed av kommissionens konstaterande i skäl 879 i det angripna beslutet att den inte med giltig verkan kunde motivera att koefficienten för överträdelsens allvar samt tilläggskoefficienten på 15 procent tillämpades på sökanden för att bolaget deltagit i en enda överträdelse som omfattade tre produktgrupper och sex länder. Kommissionen gjorde följaktligen en oriktig bedömning av de faktiska omständigheterna i det avseendet.

116 Kommissionens argument för att storleken på sökandens böter återspeglar bolagets deltagande i endast den italienska delen av överträdelsen, för att det försäljningsvärde som beaktades för respektive företag återspeglar dess individuella, faktiska och konkreta delaktighet i överträdelsen och för att koefficienten för överträdelsens allvar och tilläggskoefficienten på 15 procent är blygsamma, sett till överträdelsens allvar, saknar alla verkan. Inget av de argumenten förtar slutsatsen att kommissionen inte med giltig verkan kunde stödja sig på det skäl som redovisats i punkten ovan för att tillämpa koefficienten för överträdelsens allvar och tilläggskoefficienten på 15 procent.

117 Även kommissionens argument att den iakttog de olika steg i beräkningen av böterna som föreskrivs i 2006 års riktlinjer, använde de omsättningstal som företagen hade angett och har ett utrymme för skönsmässig bedömning vid fastställandet av bötesbeloppen samt att allvaret av den överträdelse som sökanden deltog i återspeglas i det försäljningsvärde som beaktades saknar verkan. De argumenten saknar betydelse för slutsatsen att kommissionen inte kunde grunda sig på det skäl som redovisats i punkt 115 ovan.

118 Tribunalen kan inte heller godta kommissionens argument, framfört som svar på tribunalens frågor vid förhandlingen, att skillnaden i geografisk räckvidd – att vissa företag deltagit i den enda överträdelsen i dess helhet och andra bara i Italien – inte motiverar skillnader i koefficienten för överträdelsens allvar och tilläggskoefficienten. En överträdelse som omfattar ett land i unionen och rör två produktgrupper kan inte anses lika allvarlig som en som omfattar sex länder i unionen och rör tre produktgrupper. Med hänsyn till effekten på konkurrensen inom unionen, måste den senare överträdelsen betraktas som allvarligare än den förstnämnda.

119 Mot bakgrund av vad som anförts i punkterna 114–118 ovan, konstaterar tribunalen att kommissionen gjort sig skyldig till oriktig bedömning i två fall, när den grundade tillämpningen av koefficienten för överträdelsens allvar och tilläggskoefficienten på 15 procent på den omständigheten att sökanden hade deltagit i en samlad överträdelse som omfattade sex länder inom unionen och tre produktgrupper. Sökanden har således fog för sitt argument på den punkten.

120 För det tredje, vad gäller det påstådda åsidosättandet av proportionalitetsprincipen, erinrar tribunalen om att inom ramen för förfaranden som kommissionen inleder för att vidta sanktionsåtgärder avseende åsidosättande av konkurrensreglerna innebär denna princip att böterna inte får vara oproportionerliga med hänsyn till de eftersträvade målen, det vill säga med hänsyn till iakttagandet av dessa regler, och att det bötesbelopp som ett företag åläggs avseende en konkurrensrättslig överträdelse ska stå i proportion till överträdelsen bedömd i sin helhet med beaktande av bland annat hur allvarlig den varit (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 8 juli 2004 i de förenade målen T-67/00, T-68/00, T-71/00 och T-78/00, JFE Engineering m.fl. mot kommissionen, REG 2004, s. II-2501, punkt 532). Proportionalitetsprincipen innebär i det sammanhanget att kommissionen ska fastställa böterna i proportion till de kriterier som har beaktats vid bedömningen av hur allvarlig överträdelsen var och att den då ska tillämpa dessa kriterier konsekvent och på ett sätt som är sakligt motiverat (förstainstansrättens dom av den 27 september 2006 i mål T-43/02, Jungbunzlauer mot kommissionen, REG 2006, s. II-3435, punkterna 226–228, och tribunalens dom av den 28 april 2010 i mål T-446/05, Amann & Söhne och Cousin Filterie mot kommissionen, REU 2010, s. II-1255, punkt 171).

121 I detta fall kan sökanden konstateras ha deltagit i en överträdelse bestående i att sätta i verket en samordning av framtida prishöjningar, att denna samordning avsett inte bara kranar, såsom konstaterats inom ramen för den andra grunden, utan även sanitetsporslin, vilket sökanden inte bestritt, och att överträdelsen omfattat hela Italien. Under dessa omständigheter kunde kommissionen, i enlighet med punkterna 21–23 och 25 i 2006 års riktlinjer, med fog komma till slutsatsen att koefficienten för överträdelsens allvar och tilläggskoefficienten på 15 procent var förenliga med proportionalitetsprincipen.

122 Tribunalen kan således inte godta sökandens argument att kommissionen åsidosatt proportionalitetsprincipen.

123 För det fjärde erinrar tribunalen om att i den mån sökanden har gjort gällande att kommissionen åsidosatt principen att straff ska vara individuella och ansvar personligt, är kommissionen med tillämpning av denna princip enligt rättspraxis skyldig att, när den bedömer det relativa allvaret av respektive kartellmedlems deltagande, beakta att vissa av dessa i förekommande fall inte hållits ansvariga för samtliga delar av kartellen (se tribunalens dom av den 19 maj 2010 i mål T-21/05, Chalkor mot kommissionen, REU 2010, s. II-1895, punkt 100 och där angiven rättspraxis).

124 I detta fall var det förvisso, som konstaterats i punkt 115 ovan, fel av kommissionen att motivera tillämpningen av koefficienten för överträdelsens allvar och tilläggskoefficienten på 15 procent på sökanden med att bolaget deltagit i en enda överträdelse som omfattade sex länder och tre produktgrupper, trots att kommissionen uttryckligen funnit, i skäl 879 i det angripna beslutet, att sökanden enbart kunde hållas ansvarig för deltagande i en konkurrensbegränsande samverkan på den italienska marknaden och avseende två produktgrupper. Som påpekats i punkt 121 ovan var det emellertid fullt berättigat att tillämpa koefficienten för överträdelsens allvar och tilläggskoefficienten på 15 procent med hänsyn till allvaret av den överträdelse som sökanden själv gjort sig skyldig till.

125 Under dessa omständigheter åsidosatte kommissionen inte principen att straff ska vara individuella och ansvar personligt när den tillämpade koefficienten för överträdelsens allvar och tilläggskoefficienten på 15 procent på sökanden.

126 Sökandens argument kan således inte godtas.

127 Vad för det femte gäller åsidosättande av likabehandlingsprincipen, som sökanden har åberopat, föreligger ett sådant åsidosättande enligt fast rättspraxis när lika situationer behandlas olika och olika situationer behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling (domstolens dom av den 13 december 1984 i mål 106/83, Sermide, REG 1984, s. 4209, punkt 28, och förstainstansrättens dom av den 30 september 2009 i mål T-161/05, Hoechst mot kommissionen, REG 2009, s. II-3555, punkt 79).

128 I detta fall tillämpades koefficienten för överträdelsens allvar och tilläggskoefficienten på 15 procent på alla de företag som det angripna beslutet var riktat till, trots att sökanden endast kunde hållas ansvarig för den italienska delen av den samlade överträdelsen – till skillnad från de företag som hade deltagit i den enda överträdelsen omfattande tre produktgrupper i sex medlemsstater men i likhet med de fyra andra italienska företag som ålades sanktioner i artikel 1.5 i det angripna beslutet. Den överträdelse som sökanden deltagit i var således inte lika allvarlig, vad gäller geografisk omfattning och de produkter som berördes, som de överträdelser de andra företag gjort sig skyldiga till som deltagit i en konkurrensbegränsande samverkan som omfattade sex länder och tre produktgrupper. Även om det skulle anses att kommissionen, när den tillämpade koefficienterna, borde ha gjort skillnad mellan de företag som deltog i en enda överträdelse avseende sex länder i unionen och tre produktgrupper och dem som deltagit i en enda överträdelse avseende ett enda land och två produktgrupper, kunde en sådan åtskillnad i behandling ändå inte ha varit till fördel för sökanden. Som anges i punkt 121 ovan, är koefficienten för överträdelsens allvar och tilläggskoefficienten på 15 procent som tillämpades på sökanden proportionerliga mot allvaret av den överträdelse sökanden gjort sig skyldig till. Att de företag som det angripna beslutet var riktat till inte behandlades olika var således inte till nackdel för sökanden.

129 Under dessa omständigheter kan tribunalen inte godta sökandens argument att kommissionen åsidosatt likabehandlingsprincipen till sökandens nackdel.

130 Mot bakgrund av vad som anförts finns det således fog för sökandens argument att kommissionen gjorde en oriktig bedömning i två fall (se punkt 119 ovan) men däremot inte för den första invändningen i övrigt.

131 Sökanden har i sin andra invändning angripit att kommissionen inte med stöd av punkt 29 i 2006 års riktlinjer satt ned företagets böter därför att dess deltagande i överträdelsen var begränsat. Sökanden har anfört två huvudargument till stöd för detta. För det första följde sökanden alltid en självständig affärsstrategi, som framgår av ett stort antal möten som hölls mellan den 15 mars 1993 och den 28 oktober 2002 under vilka företaget tillkännagav sin avsikt att inte höja sina priser. Sökanden tog alltså tydligt och märkbart avstånd från de överenskommelser som de andra medlemmarna i den konkurrensbegränsande samverkan godkände. För det andra anser sökanden att kommissionen gjorde fel som i det angripna beslutet tillbakavisade argumentet att bolaget borde ha fått sitt bötesbelopp nedsatt, eftersom dess roll i överträdelsen var mindre allvarlig än de andra deltagarnas. Produkternas försäljningsvärde är förvisso en faktor för att bedöma vilket inflytande ett företag kan ha genom sin ekonomiska betydelse men återspeglar inte allvaret av dess deltagande i överträdelsen. Dessutom var det de multinationella företagen som gav upphov till de konkurrensbegränsande förfarandena i Euroitalia- och Michelangelo-grupperna och som deltog i otillåtna förfaranden i ett flertal medlemsstater.

132 Punkt 29 i 2006 års riktlinjer har följande lydelse:

“Grundbeloppet kan sänkas om kommissionen konstaterar att det finns förmildrande omständigheter, till exempel följande:

— Det berörda företaget kan visa att det upphörde med överträdelsen omedelbart efter kommissionens första åtgärder. Detta gäller dock inte hemliga avtal eller åtgärder (särskilt karteller).

— Det berörda företaget kan visa att överträdelsen har begåtts av oaktsamhet.

— Det berörda företaget kan visa att dess deltagande i överträdelsen har varit mycket begränsat, eftersom företaget under den tid då det var det var bundet av de otillåtna avtalen i realiteten undvek att tillämpa dem genom att bete sig på ett konkurrensinriktat sätt på marknaden. Att ett företag har deltagit i en överträdelse under en kortare period än de andra företagen betraktas inte som någon förmildrande omständighet, eftersom kommissionen redan tagit hänsyn till detta när den fastställt grundbeloppet.

— Företaget samarbetar med kommissionen i en omfattning som går utöver tillämpningsområdet för tillkännagivandet om befrielse från eller nedsättning av böter i kartellärenden, samt företagets lagstadgade skyldighet att samarbeta.

— Företagets konkurrensbegränsande beteende har godkänts eller uppmuntrats av de offentliga myndigheterna eller lagstiftningen.”

133 Vad gäller den förmildrande omständigheten i punkt 29 tredje strecksatsen i 2006 års riktlinjer, som är den enda som är relevant i förhållande till sökandens argument, följer det såsom kommissionen påpekade i skäl 1252 i det angripna beslutet av rättspraxis att för att ett företag ska kunna få sina böter nedsatta för att inte ha genomfört de konkurrensbegränsande överenskommelserna, måste det framgå att företaget under den tid det deltog i de förbjudna överenskommelserna i själva verket underlät att tillämpa dem och i stället uppträdde marknadsmässigt eller åtminstone åsidosatte sina skyldigheter enligt överenskommelsen på ett så tydligt och omfattande sätt att kartellens funktion rubbades (förstainstansrättens dom av den 15 mars 2006 i mål T-26/02, Daiichi Pharmaceutical mot kommissionen, REG 2006, s. II-713, punkt 113).

134 I detta fall saknar sökandens argument att bolaget alltid följt en självständig affärsstrategi stöd i de faktiska omständigheterna. Som konstaterats vid prövningen av den andra grunden ovan (se särskilt punkterna 52–87), utbytte medlemmarna i Euroitalia-gruppen information om sina tidigare prishöjningar och kontrollerade att konkurrenterna hade genomfört de prishöjningar som hade diskuterats.

135 Vidare har sökanden varken lagt fram några argument eller några bevis för att bolaget faktiskt underlät att tillämpa de prishöjningar som diskuterats vid Euroitalia- och Michelangelo-mötena. Tvärtom deltog sökanden, vilket kommissionen också korrekt angav i tabellerna i bilagorna 6 och 7 till det angripna beslutet, i nästan alla Euroitalia-mötena och ett stort antal av Michelangelo-mötena, möten vid vilka otillåtna diskussioner ägde rum.

136 Under dessa omständigheter konstaterar tribunalen att kommissionen inte gjorde fel som inte satte ned sökandens böter på denna grund.

137 Mot bakgrund av vad som anförts ska den tredje grunden delvis godtas och underkännas i övrigt, medan den första och den andra grunden ska underkännas helt.

138 Vad beträffar yrkandena om delvis ogiltigförklaring av det angripna beslutet, ska de ogillas såvitt avser artikel 1.5 led 18 i det angripna beslutet.

139 Eftersom kommissionen med rätta konstaterade att sökanden åsidosatt artikel 101 FEUF, hade den stöd för att i artikel 2.17 i beslutet ålägga sökanden böter, på grundval av artikel 23.2 i förordning nr 1/2003, som hänvisas till i skäl 1182 i det angripna beslutet. Talan om delvis ogiltigförklaring av det angripna beslutet ska därför ogillas i den mån den avser nämnda artikel 2.17.

140 Eftersom bötesbeloppet för sökanden fastställdes i artikel 2.17 i det angripna beslutet, kommer tribunalen att, med tanke på att sökanden i andra hand yrkat att bötesbeloppet ska sättas ned, vid prövningen av det yrkandet dra slutsatserna av de fel som konstaterats i punkt 119 ovan vad gäller fastställande av bötesbeloppet.

141 Av vad som anförts i punkterna 138–140 ovan följer att yrkandet om delvis ogiltigförklaring av det angripna beslutet ska ogillas i sin helhet.

Andrahandsyrkandet om upphävande eller nedsättning av sökandens böter

142 Med tanke på sökandens andrahandsyrkande att tribunalen ska upphäva eller sätta ned sökandens böter (se punkt 15 ovan), ankommer det på tribunalen att med utövande av sin obegränsade behörighet dels pröva vilka följder kommissionens fel, vilka redovisats ovan i punkt 125, får för beräkningen av bötesbeloppet, dels pröva sökandens argument för att böterna ska upphävas eller sättas ned.

143 Enligt rättspraxis ska tribunalen, när den utövar sin obegränsade behörighet, göra en egen bedömning med hänsyn tagen till alla omständigheterna i fallet och med iakttagande av unionsrättens allmänna principer, såsom proportionalitetsprincipen (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 17 nämnda målet Romana Tabacchi mot kommissionen, punkterna 179 och 280) eller likabehandlingsprincipen (domstolens dom av den 24 september 2009 i de förenade målen C-125/07 P, C-133/07 P och C-135/07 P, Erste Group Bank m.fl. mot kommissionen, REG 2009, s. I-8681, punkt 187).

144 Vidare är utövandet av den obegränsade behörigheten inte detsamma som en prövning ex officio. Förutom omständigheter som omfattas av tvingande rätt och som domstolen är skyldig att behandla ex officio, såsom att det angripna beslutet är bristfälligt motiverat, ankommer det på sökanden i målet att framställa grunder och lägga fram bevisning till stöd för sin talan mot nämnda beslut (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan punkt 17 nämnda målet Chalkor mot kommissionen, punkt 64).

145 Även om unionsdomstolarna i sin bedömning av böterna inte är bundna av riktlinjerna vid bedömningen av böterna när de utövar sin obegränsade behörighet (förstainstansrättens dom av den 27 juli 2005 i de förenade målen T-49/02-T-51/02, Brasserie nationale m.fl. mot kommissionen, REG 2005, s. II-3033, punkt 169), anser tribunalen det lämpligt i detta fall att ta intryck av riktlinjerna när den räknar om bötesbeloppet, bland annat därför att de medger att alla relevanta omständigheter i fallet beaktas och att böter åläggs som är proportionerliga för alla de företag som deltog i överträdelsen.

146 Tribunalen har i punkt 115 ovan konstaterat att kommissionen gjorde fel som grundade sig på att alla de företag som det angripna beslutet var riktat till hade deltagit i en enda överträdelse för att fastställa koefficienten för överträdelsens allvar och tilläggskoefficienten på 15 procent. Tribunalen har vidare konstaterat, som framgår av punkt 121 ovan, att dessa koefficienter är förenliga med proportionalitetsprincipen, på en skala från 0 till 30 procent vad gäller koefficienten för överträdelsens allvar och på en skala från 15 till 25 procent vad gäller tilläggskoefficienten.

147 Koefficienten för överträdelsens allvar och tilläggskoefficienten på 15 procent tillämpades förvisso, som konstaterats i punkt 128 ovan, av kommissionen när den beräknade böterna för de företag som deltagit i den enda överträdelsen omfattande tre produktgrupper i sex medlemsstater. Detta är dock en allvarligare överträdelse, sett till den geografiska räckvidden och antalet produktgrupper, än den överträdelse som sökanden deltog i.

148 Att de företag som deltagit i den enda överträdelsen omfattande sex medlemsstater och tre produktgrupper borde ha ålagts böter baserade på högre koefficienter för överträdelsens allvar och tilläggskoefficienter än de 15 procent som tillämpades på sökanden motiverar dock inte att tribunalen, vid utövandet av sin obegränsade behörighet, ålägger sökanden ett bötesbelopp som inte är tillräckligt avskräckande sett till allvaret av den överträdelsen som det bolaget deltagit i.

149 Under dessa omständigheter finner tribunalen, mot bakgrund av 2006 års riktlinjer och övervägandena i punkten ovan, att en koefficient för överträdelsens allvar och en tilläggskoefficient på 15 procent är lämpliga.

150 Vad vidare gäller sökandens yrkande att tribunalen ska sätta ned bolagets böter på den grunden att det endast spelade en mindre roll vid mötena jämfört med de andra, multinationella företagen, erinrar tribunalen om att sökanden, såsom påpekats i punkt 62 ovan, varken lagt fram några argument eller några bevis som kan rubba kommissionens slutsatser i skälen 467 och 492 i det angripna beslutet att sökanden deltog aktivt i genomförandet av de otillåtna förfarandena i fråga och därför inte kan anses ha haft endast en mindre roll. Utifrån detta anser tribunalen att sökandens argument inte motiverar att det bötesbelopp på 3 996 000 euro som kommissionen ålade sökanden sätts ned på den grunden.

151 Tribunalen finner mot denna bakgrund och med utövande av sin obegränsade behörighet att inget som sökanden anfört i målet, och heller ingen tvingande rätt, motiverar att tribunalen utnyttjar denna behörighet till att sätta ned de böter som kommissionen ålade bolaget. Tribunalen finner vidare, med hänsyn till allt som anförts, att ett bötesbelopp på 3 996 000 euro, sett till varaktigheten och allvaret av den överträdelse som sökanden deltog i, är en lämplig sanktionsåtgärd för att på ett proportionerligt och avskräckande sätt bestraffa bolagets konkurrensbegränsande uppträdande.

152 Av vad som anförts följer att tribunalen ogillar sökandens andrahandsyrkande om upphävande eller nedsättning av de böter som sökanden ålagts i artikel 2.17 i det angripna beslutet, eftersom det bötesbeloppet är detsamma som det som tribunalen på grundval av sin obegränsade behörighet fastställt i punkten ovan.

153 Av slutsatserna i punkterna 141 och 152 ovan följer att talan ska ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

154 Enligt artikel 87.2 i tribunalens rättegångsregler ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att sökanden ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom sökanden har tappat målet, ska kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (fjärde avdelningen)

följande:

1) Talan ogillas.

2) Zucchetti Rubinetteria SpA ska bära sina rättegångskostnader och ersätta Europeiska kommissionens rättegångskostnader.

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 16 september 2013.

Underskrifter

Innehållsförteckning

Bakgrund till tvisten 1

Förfarandet och parternas yrkanden 3

Rättslig bedömning 4

Förstahandsyrkandet om delvis ogiltigförklaring av det angripna beslutet 4

Den första grunden: Fel begångna av kommissionen vid fastställandet av den relevanta marknaden 4

Den andra grunden: Åsidosättande av gällande rätt vid kvalificeringen av diskussionerna inom Euroitalia- och Michelangelo-grupperna som konkurrensbegränsande samverkan 7

Den tredje grunden: Fel och åsidosättanden av kommissionen vid beräkningen av böterna 14

Andrahandsyrkandet om upphävande eller nedsättning av sökandens böter 20

Rättegångskostnader 21